

INTERVIEW | **GUNTRAM WOLFF**, voorzitter economische denktank Bruegel
Een nieuwe wet om investeringen te screenen, wordt gehuldigd als het 'einde van Europese naïviteit'. Maar voor Guntram Wolff is het niet genoeg.

De Chinese markt beweegt traag, maar volgens veel waarnemers gaat het in de verkeerde richting. © xinhua/eyevine

‘We staan nog steeds te zwak tegenover China’

VAN ONZE REDACTRICE

GISELLE NATH

BRUSSEL | Vorige week bereikte Europa een voorlopig akkoord over een screeningsmechanisme voor investeringen in strategische sectoren door landen van buiten de EU. Lidstaten moeten daarover informatie uitwisselen met elkaar. ‘Dit is het einde van de Europese naïviteit’, klonk het bij EU-parlementslid Franck Proust.

Al staat het zo niet in de tekst, de wetgeving komt er om het stijgende aantal Chinese investeringen te kunnen bewaken. Wel blijven de lidstaten de volledige controle behouden. Wil een van hen zijn elektriciteitsnet of luchthavens verkopen aan Chinese investeerders, dan kan dat nog steeds.

Econoom Guntram Wolff, voorzitter van de economische denktank Bruegel, is streng voor de nieuwe regelgeving. ‘Het is een ontgoocheling, in vergelijking met wat we hadden kunnen hebben.’

Waarom is het screeningmechanisme relatief vrijblijvend?

‘Eerste pleitte de Franse president Emmanuel Macron voor iets sterkers, maar de lidstaten wilden dat niet. Kleine landen dachten dat grote landen overnames zouden

tegenhouden om zelf de markten in die kleine lidstaten te blijven domineren. Landen die al veel investeringen uit China krijgen, zoals Portugal en Griekenland, konden zich afvragen wie hen zou compenseren als ze de volgende Chinese investering zouden mislopen. We bleken te zwak om een gemeenschappelijk belang na te streven.’

Waarom is het zo belangrijk om Chinese investeringen goed in de gaten te houden?

‘Tien jaar geleden stond China nergens als mondiale speler en waren Europeanen gewend dat zij de investeerders waren. Dat is volledig veranderd. De Chinezen komen naar hier, niet voor goedkope productie maar voor de sectoren die er toe doen in de toekomst. Ze kopen zich in waar ze kunnen en sturen systematisch hun slimste koppen naar het buitenland. De Chinese internetgigant Alibaba heeft mijlen voorsprong op zijn concurrent Ebay. Chinese bedrijven, die meestal steun krijgen van de Chinese overheid, komen binnen op onze markten en vernietigen de concurrentie.’

‘Omgekeerd regent het de laatste jaren klachten van Europeanen

‘China koopt zich in waar het kan en stuurt zijn slimste koppen naar het buitenland’

GUNTRAM WOLFF
Denktank Bruegel

die in China geen zaken kunnen doen. Dat is alarmerend. Ze moeten hun technologie opgeven of joint ventures met een Chinees bedrijf aangaan. Dat is weinig aantrekkelijk, als drie jaar later het bedrijf kan splitsen en de Chinezen met jouw product de wereldmarkt veroveren.’

Zal China zijn markten openen onder druk van de handelsoorlog?

‘In China hoor je de hervormingsgezinde fracties wel zeggen dat ze bepaalde sectoren willen openstellen tegen 2021. Maar er zijn ook andere fracties. Na onderhandelingen blijkt dan meestal dat het toch pas 2023 wordt. De hervormers zijn gefrustreerd, want zij zien ook wel dat dit China op termijn veel geld kost. Kapitaal wordt er zeer onefficiënt ingezet. Er zijn overinvesteringen en al die subsidies verstoren de markt. Dat zal moeten veranderen. Maar het land is als een grote tanker: het beweegt traag en volgens veel waarnemers gaat het in de verkeerde richting.’

Kan Europa zich wapenen tegen een wereld waarin China en de VS over de straat rollen?

‘We zitten in een ongemakkelijke situatie. De VS zullen volgens

mij niet buigen: zij hebben een nieuwe Koude Oorlog uitgeroepen. De EU kan niet akkoord gaan met die confrontatiepolitiek, maar we delen wel dezelfde bezorgdheden over China’s gedrag.’

‘En wat als de VS een tweede front openen tegen ons, en opnieuw met tarieven dreigen? Het is belangrijker dan ooit dat we een apart machtsblok worden. Iedereen in Brussel gaat daarover akkoord, maar de volgende stap zetten is moeilijk.’

Wat is die volgende stap?

‘Zelf geloofwaardiger worden en onze interne verdeeldheid overstijgen. We mogen ook zeker niet gaan kiezen tussen het kamp van de VS of dat van China. De Chinezen zijn de laatste maanden overigens erg actief op zoek naar samenwerking.’

‘Investeringen van China naar de EU zijn economisch onvermijdelijk en zelfs gewenst. Daarom moeten we een goed investeringsverdrag onderhandelen, met stevige sanctiemiddelen. Ik denk aan strenge wetten rond staatsubsidies of mededingingswetten ... instrumenten die de Chinezen echt kunnen raken. Als je je tanden kunt tonen, krijg je vaak al een betere deal.’